

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

QUAN THỊ DƯỠNG

**LỒNG GHÉP NỘI DUNG GIÁO DỤC CHỦ QUYỀN
BIÊN, ĐẢO VÀO DẠY HỌC ĐỊA LÝ LỚP 9**

Chuyên ngành: Lý luận và phương pháp dạy học bộ môn Địa lý

Mã số: 60 14 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Phương Liên

Thái Nguyên, năm 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tác giả, các kết quả nghiên cứu là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2015

Tác giả luận văn

Quan Thị Dương

LỜI CẢM ƠN

Luận văn tốt nghiệp cao học được hoàn thành tại Đại học Sư phạm Thái Nguyên. Có được bản luận văn tốt nghiệp này, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới đến Đại học Sư Phạm, phòng đào tạo sau đại học đặc biệt là Tiến Sĩ Nguyễn Phương Liên đã trực tiếp hướng dẫn dìu dắt, giúp đỡ tác giả với những chỉ dẫn khoa học quý giá trong suốt quá trình triển khai nghiên cứu và hoàn thành đề tài **“Lồng ghép nội dung giáo dục chủ quyền biển, đảo vào dạy học địa lí lớp 9”**

Xin chân thành cảm ơn các Thầy, Cô giáo – Các nhà khoa học đã trực tiếp giảng dạy truyền đạt những kiến thức khoa học chuyên ngành Lí luận và phương pháp dạy học địa lí cho bản thân tác giả trong những năm tháng qua.

Xin gửi tới Trường THCS trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang lời cảm tạ sâu sắc vì đã tạo điều kiện thuận lợi giúp tác giả thu thập số liệu cũng như quá trình thực nghiệm sư phạm liên quan tới đề tài tốt nghiệp.

Xin ghi nhận công sức và những đóng góp quý báu và nhiệt tình của các đồng chí giáo viên giảng dạy môn địa lí thuộc các trường THCS trên địa bàn tỉnh Tuyên Quang đã đóng góp ý kiến và giúp đỡ cùng tác giả triển khai điều tra thu thập số liệu. Có thể khẳng định sự thành công của luận văn này, trước hết thuộc về công lao của tập thể, của nhà trường, cơ quan và xã hội.

Một lần nữa tác giả xin chân thành cảm ơn các đơn vị và cá nhân đã hết lòng quan tâm tới sự nghiệp đào tạo của đội ngũ giảng viên khoa địa lí trường Đại học Sư Phạm Thái Nguyên. Tác giả rất mong được sự đóng góp, phê bình của quý Thầy, Cô các nhà khoa học, độc giả và các bạn đồng nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn!

Tác giả luận văn

MỤC LỤC

Trang bìa phụ.....	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các bảng biểu	iv
Danh mục các hình vẽ.....	v
Danh mục các từ viết tắt	vi
PHẦN MỞ ĐẦU	1
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC LỒNG GHÉP NỘI DUNG GIÁO DỤC CHỦ QUYỀN BIỂN ĐẢO	12
1.1. Cơ sở lý luận.....	12
1.1.1. Cơ sở lý luận về phương pháp dạy học	12
1.1.2 Các khái niệm về biển - đảo	16
1.1.3. Khái quát về tình hình biển đảo nước ta hiện nay.	19
1.2. Cơ sở thực tiễn	21
1.2.1. Sự cần thiết phải giáo dục cho thế hệ trẻ những kiến thức về chủ quyền biển đảo	21
1.2.2. Nội dung chương trình sách giáo khoa Địa lí lớp 9.....	22
1.2.3. Thực trạng giáo dục chủ quyền biển, đảo ở nước ta nói chung và ở nhà trường THCS nói riêng.....	28
1.2.4. Đặc điểm tâm sinh lí và trình độ nhận thức của học sinh lớp 9	29
Chương 2: LỒNG GHÉP NỘI DUNG GIÁO DỤC CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO VÀO DẠY HỌC ĐỊA LÍ LỚP 9	32
2.1. Mục đích của việc dạy học lồng ghép nội dung chủ quyền biển, đảo thông qua môn học địa lí lớp 9	32
2.2. Xác định nội dung lồng ghép kiến thức biển, đảo trong sách giáo khoa địa lí lớp 9	33
2.2.1. Các nguyên tắc lồng ghép.....	33

2.2.2 Những nội dung lồng ghép kiến thức biển, đảo trong dạy học Địa lí lớp 9	34
2.3. Một số phương pháp dạy học lồng ghép	38
2.3.1. Phương pháp nêu vấn đề.....	39
2.3.2. Phương pháp tình huống.....	41
2.3.3. Phương pháp đàm thoại gợi mở	42
2.3.4. Phương pháp thảo luận	43
2.3.5. Phương pháp đóng vai	44
2.3.6. Phương pháp động não	45
2.4. Các hình thức dạy học lồng ghép nội dung giáo dục kiến thức biển, đảo trong nhà trường phổ thông	45
2.4.1. Các phương thức lồng ghép.....	45
2.4.2. Các hình thức tổ chức dạy học lồng ghép	46
2.5. Thiết kế một số giáo án cụ thể	48
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	68
3.1. Mục đích – nhiệm vụ thực nghiệm	68
3.1.1. Mục đích thực nghiệm.....	68
3.1.2. Nhiệm vụ thực nghiệm	68
3.2. Nguyên tắc thực nghiệm.....	68
3.3. Quy trình thực nghiệm.....	69
3.3.1. Nội dung thực nghiệm	69
3.3.2. Chọn trường thực nghiệm.....	69
3.3.3. Chọn lớp thực nghiệm	70
3.3.4. Chọn giáo viên thực nghiệm.....	70
3.3.5. Tổ chức thực nghiệm.....	70
3.4. Kết quả thực nghiệm	71
3.4.1. Bài thực nghiệm số 1	71
3.4.2. Bài thực nghiệm số 2	73

3.4.3. Bài thực nghiệm số 3	74
3.5. Nhận xét kết quả thực nghiệm	76
3.5.1. Nhận xét về mặt định lượng.....	76
3.5.2. Nhận xét về mặt định tính.....	76
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO	80
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 3a. Các bài dạy thực nghiệm.....	69
Bảng 3b. Danh sách giáo viên dạy thực nghiệm.....	70
Bảng 3.1. Kết quả điểm kiểm tra bài thực nghiệm số 1	71
Bảng 3.2. Thống kê điểm kiểm tra bài thực nghiệm 1 của hai lớp thực nghiệm và đối chứng	72
Bảng 3.3. Tỷ lệ xếp loại kiểm tra bài thực nghiệm số 1.....	72
Bảng 3.4. Kết quả điểm kiểm tra bài thực nghiệm số 2	73
Bảng 3.7. Kết quả điểm kiểm tra bài thực nghiệm số 3	75
Bảng 3.8. Thống kê điểm kiểm tra bài thực nghiệm 3 của hai lớp thực nghiệm và đối chứng	75
Bảng 3.9. Tỷ lệ xếp loại kiểm tra bài thực nghiệm số 3.....	76

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1 Đồ thị điểm số bài thực nghiệm số 1 của lớp đối chứng và lớp thực nghiệm.....	72
Hình 3.2 Đồ thị điểm số bài thực nghiệm số 2 của lớp đối chứng và lớp thực nghiệm.....	74
Hình 3.3 Đồ thị điểm số bài thực nghiệm số 3 của lớp đối chứng và lớp thực nghiệm.....	75

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Bộ GD&ĐT	Bộ Giáo dục và Đào tạo
ĐC	Đối chứng
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
LHQ	Liên hợp quốc
THCS	Trung học cơ sở
TN	Thực nghiệm

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Trước yêu cầu bức thiết của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay, Đảng ta nhận thức sâu sắc và thể hiện rõ quan điểm về phát triển kinh tế độc lập tự chủ, kinh tế biển, bảo vệ chủ quyền biển, đảo trong quá trình phát triển và hội nhập quốc tế. Quan điểm đó được thể hiện tập trung trong các nghị quyết, chỉ thị như: Nghị quyết 03/-NQ/TW ngày 6-5-1993 của Bộ Chính trị (khóa VII) về “*Một số nhiệm vụ phát triển kinh tế biển trong những năm trước mắt*”; Chỉ thị 20-CT/TW ngày 22-9-1997 của Bộ Chính trị (khóa VIII) về “*Đẩy mạnh phát triển kinh tế biển theo hướng CNH, HĐH*”; đặc biệt là “*Chiến lược biển Việt Nam đến năm 2020*” trong Nghị quyết TW 4 (khóa X): “*Đến năm 2020, phấn đấu đưa nước ta trở thành quốc gia mạnh về biển, giàu lên từ biển*”.

Bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo Việt Nam là trách nhiệm thiêng liêng của mỗi công dân Việt Nam đối với lịch sử dân tộc, là nhân tố quan trọng bảo đảm cho dân tộc ta phát triển bền vững. Nghị quyết Đại hội lần thứ XI của Đảng chỉ rõ: “*Mục tiêu, nhiệm vụ quốc phòng, an ninh là bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ; giữ vững chủ quyền biển, đảo, biên giới, vùng trời; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ XHCN...*”. Đó là ý chí sắt đá, quyết tâm không gì lay chuyển được của dân tộc Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng. Thời gian qua, sự biến đổi khôn lường của tình hình thế giới, khu vực và trên biển Đông khiến nhiệm vụ phòng thủ, bảo vệ đất nước, nhất là an ninh trên biển trở thành nhiệm vụ nhiều khó khăn, thách thức. Để hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, điều tiên quyết đặt ra là phải không ngừng củng cố, tăng cường sức mạnh quốc gia, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân trên biển. Trong đó, xây dựng thế trận lòng dân, đảm bảo bảo vệ vững chắc chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc là vấn đề chiến lược, mang tính cấp bách, then chốt.